

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของดนตรีบำบัดต่อการลดปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดยึดตรึงกระดูกต้นขา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ป่วยกระดูกต้นขาหักที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดยึดตรึงกระดูกต้นขาภายใน ณ โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลสงขลาและโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งได้กำหนดการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มให้มีความคล้ายคลึงกันมากที่สุดในเรื่อง เพศ การได้รับยาในระยะก่อนผ่าตัด ชนิดการได้รับยาระงับความรู้สึกขณะผ่าตัด ชนิดยาระงับปวดและการบริหารยาหลังผ่าตัดและพัฒนาการทางอายุ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบบันทึกจำนวนครั้งและชนิดหรือตลับเทปดนตรีที่เลือกฟัง แบบบันทึกระดับความปวด ปริมาณและจำนวนครั้งของการใช้ยาระงับปวด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องวัดความดันโลหิต มาตรวัดระดับความปวดชนิดตัวเลข นาฬิกาชนิดที่มีเข็มวินาที เครื่องเล่นเทปชนิดปรับความดังและกรอเทปได้อัตโนมัติพร้อมหูฟังตลับเทป ซึ่งบันทึกเสียงดนตรีประเภทผ่อนคลายจากเพลงไทยและเพลงสากล โดยแต่ละเพลงมีระดับเสียงไม่แตกต่างกันมาก มีความยาวประมาณ 60 นาทีต่อ 1 ตลับ โดยชุดเพลงที่คัดเลือก ได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรี 3 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อคัดเลือกผู้ป่วยที่มีลักษณะตามที่กำหนด อธิบายให้ทราบถึงขั้นตอนของการวิจัยและวิธีการใช้แบบประเมินระดับความปวดด้วยตนเอง เฉพาะในกลุ่มทดลอง จะได้รับการจัดให้ฟังดนตรีนาน 30 นาที ในระยะก่อนผ่าตัด 1 วัน เพื่อให้ผู้ป่วยรู้สึกชอบและคุ้นเคยต่อเสียงดนตรีที่เลือกฟัง ในระยะหลังผ่าตัด เมื่อผู้ป่วยรู้สึกตัวดี ให้ผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่มประเมินระดับความปวดด้วยตนเอง และได้รับการตรวจวัดสัญญาณชีพ เฉพาะในกลุ่มทดลองจะได้รับการจัดให้ฟังดนตรี โดยผู้ป่วยจะควบคุมการฟังดนตรีด้วยตนเอง โดยเลือกและควบคุมการฟังดนตรีด้วยตนเองซึ่งต้องฟังอย่างน้อยวันละ 3 ครั้ง และฟังนานครั้งละ 30 นาที อีกทั้งผู้ป่วยต้องบันทึกเวลา จำนวนครั้ง ช่วงเวลาของการฟังดนตรีด้วยตนเอง ในระยะ 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัด ผู้ป่วยทั้ง

2 กลุ่มต้องประเมินระดับความปวดด้วยตนเอง ได้รับการตรวจวัดและบันทึกสัญญาณชีพทุก 4 ชั่วโมง รวมทั้งการบันทึกปริมาณ จำนวนครั้งการการได้รับยาาระงับปวด

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความปวด อัตราชีพจร อัตราการหายใจ และความดันโลหิต และเปรียบเทียบจำนวนครั้งเฉลี่ยของการใช้ยาาระงับปวดระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งทดสอบโดยใช้สถิติทีอิสระ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ป่วยที่ได้รับการจัดให้ฟังดนตรีโดยควบคุมการฟังดนตรีด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความปวด ต่ำกว่า ผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการจัดให้ฟังดนตรี ทั้งในระยะ 24 ชั่วโมงแรกและ ช่วง 24 – 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผู้ป่วยที่ได้รับการจัดให้ฟังดนตรี โดยควบคุมการฟังดนตรีด้วยตนเอง กับ ผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการจัดให้ฟังดนตรี มีจำนวนครั้งเฉลี่ยของการใช้ยาาระงับปวดไม่แตกต่างกันทั้งในระยะ 24 ชั่วโมงแรกและช่วง 24 – 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผู้ป่วยที่ได้รับการจัดให้ฟังดนตรี โดยควบคุมการฟังดนตรีด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยของอัตราชีพจร อัตราการหายใจ และความดันโลหิต ต่ำกว่า ผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการจัดให้ฟังดนตรีทั้งในระยะ 24 ชั่วโมงแรกและ ช่วง 24 – 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านบริการพยาบาล

1.1 ควรมีการนำดนตรีมาใช้เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมในการพยาบาลในการบำบัดความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดยึดตรึงกระดูกต้นขา โดย

1.1.1 ประเมินความชอบของผู้ป่วยในการฟังดนตรีก่อนผ่าตัด

1.1.2 จัดในรายที่ต้องการเสริมการใช้ยาาระงับปวดหรือไม่ต้องการได้รับยาาระงับปวด

1.1.3 มีการคัดเลือกเพลงให้เหมาะสมกับวัย หรือสภาพผู้ป่วย

1.1.4 ควรจัดให้ผู้ป่วยฟังดนตรีก่อนที่จะมีความปวดระดับรุนแรง ควรจัดในรายที่สมัครใจ และใช้หูฟังในการฟังดนตรีเพื่อขจัดเสียงรบกวนภายนอก

1.1.5 ควรจัดเตรียมให้ผู้ป่วยฟังดนตรีก่อนผ่าตัด เพื่อให้ผู้ป่วยได้คุ้นเคยต่อเสียงดนตรี รวมทั้งการจัดสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการฟังดนตรี และให้ ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการควบคุมความปวดด้วยตนเองมากที่สุด เหล่านี้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้เสียงดนตรีในการบำบัดความปวดได้

1.2 สนับสนุนและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้ดนตรีบำบัด เพื่อส่งเสริมให้พยาบาลและบุคลากรในทีมสุขภาพ มีความรู้และทักษะในการนำหลักการนี้ไปใช้ร่วมกับการปฏิบัติการพยาบาลอื่นๆ เพื่อช่วยลดหรือควบคุมความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 แนะนำให้ความรู้กับผู้ป่วย ได้ทราบถึงประโยชน์ของดนตรีต่อการลดความปวดซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นๆหรือเมื่อต้องเผชิญกับความปวดที่เกิดจากสาเหตุอื่นในชีวิตประจำวันได้โดยไม่เกิดอันตราย

2. ด้านการศึกษา

ในการจัดการเรียนการสอนควรสอดแทรกองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการเบี่ยงเบนความสนใจทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้นักศึกษาพยาบาลมีความรู้และทักษะ โดยให้นักศึกษาพยาบาลมีประสบการณ์คัดเลือก คัดสรรกิจกรรมต่างๆให้เหมาะสมกับสภาพของผู้ป่วยเพื่อให้การดูแลผู้ป่วยได้อย่างครอบคลุม การนำดนตรีมาเป็นกิจกรรมเสริมในการพยาบาลนั้น นักศึกษาควรได้ศึกษาถึงองค์ประกอบ คุณสมบัติของดนตรีรวมทั้งเตรียมผู้ป่วยและขั้นตอนในการใช้ดนตรีให้เข้าใจ เพื่อนำมาสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

3. ด้านการวิจัย

3.1 ควรศึกษาผลของดนตรีที่มีผลต่อความสบาย การฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัด และจำนวนวันที่อยู่โรงพยาบาลในผู้ป่วยหลังผ่าตัดยึดตรึงกระดูกต้นขา

3.2 จากข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้ป่วยที่ได้ฟังดนตรีครั้งแรกก่อนได้รับยาระงับปวด จะมีระยะห่างของความต้องการยาระงับปวดนานกว่าผู้ป่วยรายอื่น ดังนั้นจึงควรศึกษาผลของดนตรีที่มีผลต่อความปวดและระยะห่างของการได้รับยาระงับปวดในกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับยาระงับความรู้สึกชนิดฉีดเข้าทางไขสันหลัง

3.3 ควรศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ โดยการเพิ่มกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถอ้างอิงถึงประชากรได้กว้างขวางมากขึ้น และนำมาศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีความปวดจากสาเหตุอื่นๆ เช่น ในผู้ป่วยแผลไหม้ ในผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้อง ในผู้ป่วยผู้สูงอายุ เป็นต้น

3.4 ควรศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้โดยการนำดนตรีหรือสื่อเสียงประเภทอื่นๆมาใช้ เช่น ดนตรีบรรเลงโดยเครื่องดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ เสียงสวดมนต์ เสียงเพลงกล่อมเด็ก เป็นต้น

3.5 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการฟังดนตรีในรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น เปรียบเทียบในกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ไม่ได้รับการจัดให้ฟังดนตรี กลุ่มที่ได้รับการจัดให้ฟัง

ดนตรีโดยควบคุมการฟังดนตรีด้วยตนเอง และกลุ่มที่ได้รับการจัดให้ฟังดนตรีตามเวลาที่ผู้วิจัยกำหนด เพื่อค้นหาแนวทางในการนำดนตรีไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.6 ควรมีการศึกษาถึงความสนใจและการให้ความสำคัญการนำดนตรีบำบัดมาใช้เป็นกิจกรรมเสริมในการพยาบาลร่วมกับการรักษาของแพทย์ในกลุ่มพยาบาลผู้ปฏิบัติงาน

3.7 ควรศึกษาและค้นหาวิธีการควบคุมความปวดด้วยดนตรีร่วมกับวิธีอื่นๆ เช่น เทคนิคการผ่อนคลาย การฝึกสมาธิ เป็นต้น เพื่อรวบรวมผลการวิจัยเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการพยาบาลเพื่อลดความปวดหลังผ่าตัดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด